

الف برخه: د غواوو (څارويو) د مدیریت پیژندگلو

لومړي لوست: د غوښینو غواوو د صنعت پیژندگلو

د زده کونکو د زده کړي موخي يا هدفونه: زده کونکي به ددې لوست په پایله کې د لاندې موخو يا هدفونو سره اشنا شي، ددې لوست تشریحات به د لاندې موخو يا هدفونو د لاسته راوړني سبب شي:

1. عمومي غوښیني غواوي لست يا نوملړ کړئ.
2. دا تشریح کړئ چې په څه ډول سره غوښین غواوي ټاکل کېدلې شي.
3. د غوښني تولیدونکي منظم ټایپونه مشخص کړئ.
4. د غوښني لپاره د بازار ټاکنه تشریح او روښانه کړئ.

د لوست ورکولو لپاره وړاند یز شوي وخت: ۱ ساعت

وړاندیز شوي منابع یا سرچیني: د دې لوست په تدریس کولو کې به لاندې منابع یا سرچیني موثري واقع شي

Ensminger, M.E., *The Stockman's Handbook*. Danville, Illinois: Interstate Publishers, Inc., 1992.

Lee, Jasper S., *Introduction to Livestock and Companion Animals 2nd Edition*. Danville, Illinois: Interstate Publishers, Inc. 2000.

Internet keywords: beef cattle, beef breed, cattle, and animal care.

د سامانونو، وسایلو یا وسیلو، لوازمو او اسانتیاوو فهرست یا لړلیک

- د لیکلو په خاطر سپینه یا تشه ورقه یا صفحه
- د پاورپوینټ د اړايي لپاره پراجکتور یا غټ بنودونکی
- د پاورپوینټ سلايدونه یا صفحي
- شفاف یا روښانه سلايدونه یا صفحي
- د زده کونکو د کاري ورقو کاپي گاني

اصطلاح گاني: لاندې اصطلاح گاني په دې لوست کې وړاندې شوي دي. (د پاور پوینټ په دویمه شمیره سلايد کې په ایټالیک او بولد شکل سره بنودل شوي دي).

• Cattle feeders (مواشی) تغذیه شده	• Frame score (نمرات محوطه)
• Conformation توافق (د تطبیق جوړښت)	• Marbling (په عضلاتو کې د شحمو شتولي)
• Cow-calf operation (د غوا او خوسکي اداره کول)	• Performance (کار سرته رسول)
• Cutability (د جسد یا تنې د پلورلو وړ برخه یا حصه)	• Polled (بنکر لرونکي څاروي یا حیوانات)
• Demand (تقاضا یا غوښتنه)	• Purebred breeders (خالص یا سوچه نسل تولید کونکي نسل)
• Dual-purpose breed (دوه مقصده نسل)	• Supply (تویه کول)
• Desirable traits (په زړه پوري ځانگړتیاوي)	• Yearling feeders (ځوان تغذیه شوي)
• Feeder calves (تغذیه شوي خوسکي)	

په زره پوري تگلاره : له يوې په زره پوري تگلارې څخه گټه پورته كړئ ترڅو چې زده كونكي د لوست د زده كړي لپاره آماده كړي. بنوونكى اكثره د خپلو خانگرو ټولگيو لپاره د زده كونكو د شرايطو سره سم تگلاري تهيه او برابروي يا ترتيبوي. لاندې تگلاره كيدلى شي چې د يوې ممكنه تگلاري په ډول سره ورڅخه يادونه وكړل شي: زده كونكي په څلور نفري گروپونو باندې و وېشئ او هغوي ته لارښوونه وكړئ ترڅو چې د غوښينو نسلي غواوو مختلف ډولونه لست كړي چې زده كونكي د هغوي په برخه كې اوريدل كړي وي. زده كونكي بايد لست د خپلو هم ټولگيوالو سره شريك كړي. تاسې بنايي چې غوښينو غواوو تصويرونه په ټولگي كې نصب كړئ ترڅو چې د زده كونكو پاملرنه را جلب كړئ. لوست ته د درس د لومړۍ موخې په لوري د لارښوني په اساس د حيواناتو مشهورو غوښينو نسلونو ته دوام وركړئ .

د محتواو خلاصه يا لنډيز او درسي ستراتيژي گاني

لومړۍ موخه يا هدف: عمومي غوښيني غواوي لست يا نوملړ كړئ.

ورانديز شوي ستونزه يا مشكل: عمومي غوښيني غواوي كومي دي لست يې كړئ؟

د غوښينو غواوو مختلف نسلونه چې له مختلفو مملكتونو څخه دي. هغوي شامل دي پر انگس Angus ، شياروليس Charolais ، هيريپورد Hereford ، پوليد هيريپورد Polled Hereford ، ليموسين Limousin ، شارت هارن Shorthorn ، سيمينتال Simmental ، برهمان Brahman ، برانگس Brangus ، و بيف ماسټر Beefmaster

(د پاور پواينټ ۳ شميره سلايد)

A. د ابرډن انگس غواوي، په عمومي توگه د انگس غواو سره پيژندل شوي دي، ددې نسل اصلي ريښه يا منشا د سكاتلنډ له ختيځ څخه ده. د انگس نسل غواوي دوه مقصده ډيري مشهورې غواوي دي ددې لپاره چې هغوي حياتي اهميت لري او په محوطه يا غوډله كې ښه سرته رسيدلي شي. دا حيوانات يا څاروي پولډ يا *polled* بنكر لرونكي تولد كيږي يا دا چې پرته له بنكرو څخه تولد كيږي. د هغوي اندازه يا سايز ډير مناسب دى او له نورو نسلونو سره د پرتلي وړ دي او زياتره تور او سره رنگ لرونكي وي. د سره پوستكي حيوانات نسبت تور پوستو ته زيات حرارت يا تودوخه نه جذبوي، له همدې كبله دوي د تودوخي په وړاندي زيات حساس وي. د انگس غواوي د ماربلنگ *marbling* له پلوه پيژندل كيږي، كوم شي چې د شحم شتوالي د حيوان په عضلاتو كې په ښه كوي.

(د پاور پواينټ ۴ شميره سلايد)

B. د شياروليز غواوو منشا يا ريښه د فرانسې د شياروليز ايالت څخه اخستل شوي ده. دوي سور رنگه پوستكي لري او له سپين څخه تر روښانه علوفه يې پوري رنگ لري. د نورو نسلونو سره د مقايسي يا پرتلي له پلوه يو غټ نسل دي د نارينه نوعي يا ډول يې له ۹۰۰ څخه تر ۱۱۵۰ كيلو گرامه وزن په بلوغيت كې لري او غوا يې د بلوغيت په وخت كې له ۶۸۰ څخه تر ۸۲۰ كيلو گرامو پوري وزن لري. شياروليز بنايي چې پولډ يا بنكر لرونكي او يا هم پرته له بنكرو څخه وي او د وزن له پلوه زيات عضلاعي پيژندل شوي دي. دا نسل د نسل اخستني

يا کراس بریدینگ له پلوه مشهور وي تر دي چي د بل نسل د عضلاتو اندازه د نسل اخستلو په وخت کي کمه وي.

(د پاور پوائنټ ۵ شمیره سلايد)

C. د هيريپورډ غواوي د انگلنډ هیواد له هيريپورډ کاونټي څخه منشا يا ريښه اخستي ده دا هغه غواوي دي چي سپين مخ او سور رنگه جسم لري او په **underline switch** باندې سپين داغونه لري، له زنگونو څخه ښکته، او په دواړو تاجونو او تخرگ لاندې هم نوموړي داغونه لري. دا نسل غواوي له یخ اقليم سره حساسیت لري ددې لپاره چي پوستکي يې نازکه دي. دا يو ښاخ لرونکي نسل دي او په اسانئ سره نیول کيږي ددې لپاره چي په مناسبې اندازي سره وي او طبیعت يې ارام دي. د هيريپورډ پولډ يا ښکر لرونکي نسل هغه ځانگړتياوي لري کومي هيريپورډ نسل درلودلي.

(د پاور پوائنټ ۶ شمیره سلايد)

D. د ليموسن نسل غواگاني د فرانسې په شمالي ختيځ کي واقع دي. دا نسل د غواگانو له سپين څخه تر سور نصواري يا د نارنج رنگ رډلودونکي دي او په کوهان باندې چارچاپيره همدارنگه د اوربوز چاپيره گرده روښانه ساحه لري. د ليموسن نسل دواړه پولډ يا ښکر لرونکي او بي ښکره نسلونه لري او اوس تور لينونو په غواگانو کي انکشاف کړي دي. دا نسلونه د غواوو د نازک جسد له پلوه او د اطرافي لوي ساحي له مخې پيژندل کيږي. د ليموسن په نسل کي کيوت ابيليټي **cut ability** او يا هم په جسد کي د پلور وړ حصه ډيره لوره ده.

(د پاور پوائنټ ۷ شمیره سلايد)

E. شاربټ هارن يوه دوه مقصده نسل دی په دي معني سره چي دا نسلونه د شيدو د توليد او غوښي دواړو توليد لپاره په عنعنوي شکل سره استعمال شوي دي. د دي نسل منشا يا ريښه له انگلينډ څخه ده او د دوي د نوم علت د نسل اخستني له تمرين څخه دي د دي نسل د غواگانو ښکر لنډ وي. د شاربټ هارن نسل غواگاني امکان لري چي سور، سپين او يا هم په پوخ سور رنگ سره وي او امکان لري چي ښکر لرونکي يا پولډ وي. دا يو لنډ نسل دی او مور کيدو ښه ځانگړتيا او توانايي لري.

(د پاور پوائنټ ۸ شمیره سلايد)

F. د سيمينټل نسل غواگاني له لويديځ سويټزرلينډ څخه منشا يا ريښه اخسته ده په کوم ځاي کي چي دا نسل د هغي له ورته نوم لرونکي محل څخه په لاس راغلي دي. دا نسل د غواگانو ډير عمر لرونکي دي، د رنگ له پلوه د دي نسل غواگاني سپين مخ لري چي د تل لپاره وي او سپين او سره داغونه او يا هم سره نصواري داغونه په جسد باندې لري. دا په دي نوعه هغو نژادونو انکشاف کړي دي چي تور رنگ لري. دواړه پولډ او ښکر لرونکي په دي حيواناتو کي شتون لري او د غواگانو دا نسل د چټکي نمو، نازکه عضلاتو، او د مختلفو اقليمونو په وړاندې د توانايي لرلو له پلوه مشهور دي.

(د پاور پوائنټ ۹ شمیره سلايد)

G. د برهمن نسل غواگاني له څو حيواناتو څخه وروسته کوم چې له هند نه راورل شوي دي د امريکا په متحده ايالاتو کې منشا او ريښه اخستي ده او په څو بریتانيوي نسلونو باندې يې نسلگيري شوي ده. د برهمن نسل غواگاني په عمومي ډول سره د کراس برېډينگ په پروگرام کې استعمالیږي.

کوم نسل چې زيات انکشاف (هاپيريد) يا مشهور دوه رگه يې رهبري کړي وي. د دې نسل رنگ خاکی او سور او ځني وختونه تقريباً تور کيدلي شي. دا يوه اسانه مسله ده چې د برهمن نسل معرفي کړو ددې لپاره چې پوستکي يې سست، په اوږو باندې لوړ کوهان لري، او د سستي ساحي له پلوه مشهور دي. ځني وختونه د زيبو په نامه سره هم يادېږي، د برهمن غواگاني ددې لپاره مشهور دي چې د ناروغيو او حشراتو په وړاندې، مقاومي دي، د تودوخي په وړاندې مقاومت لري، او په چټکي سره وزن اخلي، او د جسد د کيفيت له مخې ډير مشهور دي. دا نسل بي قاعدې طبيعت لري، ولي ددې توان لري چې په نا چيزه څرخاي کې په ښه ډول سره وڅرېږي.

H.

(د پاور پوائنت ۱۰ شميره سلايد)

I. د برانگس نسل د انگس او برهمن نسلونو د نسل اخستني په نتيجه کې منځته راغلی دی چې په دې نسل اخستنه کې دري پر اته برهمن او پنځه پر اته برخي له انگس څخه منځته راغلي دي. دا نسل د غواگانو پولد دي او ددې نسل د غواگانو د بدن رنگ ډير تور دي. د جنټيک له پلوه دا نسل غواگاني ډير خواص لري کوم چې د انگس او برهمن نسلونو کې شتون درلود.

(د پاور پوائنت ۱۱ شميره سلايد)

J. د بيف ماسټر نسل د غواگانو هغه نسل دی چې په امريکا کې يو پر دوه له برهمن، يو پر څلور برخي له شاربټ هارن او يو پر څلور برخي له هيريپورډ څخه انکشاف کړي دي. د دې نسل رنگونه مختلف کيدلي شي، مگر سور رنگ په دې نسلونو کې يو اصلي رنگ دی. د بيف ماسټر نسل غواگاني امکان لري چې ښکرونه ولري او يا هم په طبيعي ډول سره پولد وي. دا يو ډير سخت نسل دی او د شيدو د ښه توليد له پلوه پيژندل کېږي. د بيف ماسټر نسل غواگاني له دې کبله چې ښه طبيعت لري، قوي دي، زيات وزن لري او په چټکي سره وزن اخلي، زيات مشهور دي.

K. د دې لپاره چې غوښين غټ نسلونه د حيواناتو تر بحث لاندې ونيول شي له **TM: 1-1** څخه استفاده وکړئ. په دې خاطر چې زده کونکي په مختلفو نسلونو کې توپير وکولي شي تاسي کولي شئ چې يو تصوير راوړئ کوم چې د غوښينو غواگانو نسلونه ولري په همدې ترتيب سره امکان لري چې د محلي غواگانو له نسلونو څخه معلومات لاسته راوړي او موخه يا هدف په ښه ډول سره زده کړي چې دا يو ښه او لوړ کار دي چې د محلي غواگانو تصويرونه د زده کونکو لپاره وښودل شي.

دوهمه موخه يا هدف: دا تشریح کړئ چې په څه ډول سره غوښين حيوانات ټاکلي شو.
وړانديز شوي ستونزه يا مشکل: مونږ په څه ډول سره پوهیږو چې کوم غوښين حيواناتو له نورو څخه ښه دي؟

(د پاور پوائنت ۱۲ شميره سلايد)

II. ددې لپاره چې خپله رمه يا گله ښه کړو، نو مونږ مجبور يو ترڅو چې داسې حيوانات وټاکو کوم چې د غوره او په زړه پوري ځانگړتياوو درلودونکي دي. د هغوي په زړه پوري ځانگړتياوي د کومو چې په مارکيټ يا بازار کې

غوښتنه زياته ولري. د حيواناتو اکثريت ټاکل د هغوي د ريکارډ په اخستلو باندې سرته رسيري. **Conformation** په حيواناتو کې شکل، فورم او ټايپ تشریح کوي.

III. Performa د حيوان د توليد په باره کې، د مور له شيدو څخه بيليدل، وزن اخستل او د حيواناتو

قوي کيدل تشریح کوي.

(د پاور پوائنټ ۱۳ شميره سلايد)

A. په گله يا رمه کې د حيواناتو راوستلو لپاره يوه لاره **frame score** هم ده. دا يوه قاعدوي يا بنسټيزه اندازه ده چې په ۲۰۵ ورځو کې په عملي توگه يو حيوان ارزيايي کيږي. له يو څخه تر اوو پوري ماشينونه د وزن کولو لپاره استعماليري ترڅو چې **frame score** مشخص کړل شي

B. په همدې ترتيب سره د **conformation** نمرات امکان لري چې په هغه حيوان چې له ۱ - ۱۷ اندازه ولري، مشخص کړل شي. هغه نمرې چې له ۹ - ۱۱ څخه وي يو ښکته ولسط دي، او ۱۲ - ۱۴ منځني دي، او له ۱۵ - ۱۷ يو لوړ يا پورته ولسط دي.

(د پاور پوائنټ ۱۴ شميره سلايد)

C. هر کله چې مونږ حيوانات انتخابوو يا ټاکو، نو مونږ مجبور يو ترڅو چې دا درک کړو چې هيڅ يو نسل له نورو څخه غوره او بهتر نه دی. تاسې ضرورت لري ترڅو چې تصميم ونيسئ چې کوم اولويتونه ستاسې لپاره مهم دي ترڅو يې د سرمايي په اساس يو ښه او په زړه پوري نسل وټاکئ. له دې څخه علاوه د يوه نسل انتخاب، ترڅو چې غواگاني په ښه ځانگړتياوو سره وساتل شي. ښه اداره په دې شامله ده چې د تغذيوي ښه معيارونه شتون ولري، د ژوند کولو لپاره ښه شرايط شتون ولري، او په پرلپسې توگه د حيواناتو له صحت څخه ليدنه صورت ونيسي، او ستاسې ارزيايي کول ښه دي ترڅو چې په عملي توگه حيوانات تنظيم کړل شي.

(د پاور پوائنټ ۱۵ شميره سلايد)

D. اخري اجرا کوني او فکر کول په گله يا رمه کې د حيواناتو د انتخابولو لپاره چې ښه يې کړو دا ده چې هغه حيوانات انتخاب کړو کوم چې ښه او لوړ خواص ولري. دا امر حيوانات ډاډمن کوي چې له ناروغيو او جنټيکي مشکلاتو څخه پاک دي او تاسې ددې توان پيدا کوي ترڅو چې د حيواناتو ريکارډ بررسي کړي چې دا حيوانات ستاسې د گلي يا رمي لپاره گټور دي.

د **TM: 1-2** له استعمالولو څخه کار واخلئ له دې لارې څخه د غوښينو حيواناتو په ټاکنه يا انتخاب کې بحث وکړئ

دريمه موخه يا هده: د غوښني د توليد نوعي يا ټايپونه مشخص کړئ. وړانديز شوي ستويزه يا مشکل: زمونږ د ضرورياتو لپاره کوم توليدي ټايپونه يا نوعي غوره او بهتره دي؟

(د پاور پوائنټ ۱۶ شميره سلايد)

IV. د غوښني د توليد سيستم لپاره دري اساسي نوعي يا ډولونه شتون لري. لومړني ټايپ يا نوعه د غوا او خوسکي **cow-calf** توليدونکي نوعه ده. دوهم ټايپ هغه دي چې په مناسب ځاي کې تغذيه کيږي او دريم ټايپ هغه دي چې پلار او مور يې له عين نسل څخه وي. مخکې له دې څخه چې

تصميم ونيسی چي کوم يو تايپ له دي سيستم څخه د تاسي لپاره غوره او بهتره دي، خپل ځان ډاډمن کړی چي تاسي د غوښي د توليد نقصانونه او گټي تجزيه کړي دي ددي لپاره چي ډاډمن شي چي دا يوه گټوره لاره ده ترڅو چي خپله لاسته راوړني ته انکشاف ورکړی. تاسي په همدې ترتيب سره غواړی چي په محلي يا ځايي مارکيت کي دا ډولونه وگورئ او خپل تصميم ونيسی چي د کومو اړتياوو سره مخامخ به شي او کوم شيان مو بايد آماده کړي وي.

(د پاور پوائنټ ۱۷ او ۱۸ شميرې سلايدونه)

A. د غوا او خوسکي (*cow-calf*) په سيستم کي بالغې غواوي ساتل کيږي ترڅو خوسکي توليد کړي او په نورو توليدونکو باندي وپلورل شي. په دي سيستم کي هغه غواوي ساتل کيږي چي هر کال خوسکي توليدوي په عادي ډول سره نا وخته په ژمي يا هم د پسرلي په پيل کي او په دوه لارو سره پلورل کيږي. تغذيه کړي شوي خوسکي چي يو کلن دي تر هغه وخته پوري تغذيه کيږي ترڅو چي په هغو کسانو باندي وپلورل شي چي د غوډلي يا محوطي درلودونکي وي. دا خوسکي تر د قصابي کيدلو تر وخته پوري ساتل کيږي او په نورو توليدونکو باندي پلورل کيږي په هغه ځاي کي چي دا خوسکي تر د قصابي وزن پوري وساتل شي د غوا او خوسکي په سيستم *Cow-calf* کي څاروي په ځمکه باندي څرول کيږي او نسبت نورو سيستمونو ته کم مزدور کار ته اړتيا لري. دا يو سيستم دي کوم چي پيل کول يي اسان دي ځکه چي کمي پانگوني ته اړتيا لري. په دي سيستم کي د اسانتياوو لپاره اړتياوي او کم سامانونه شتون لري ددي لپاره چي له ځمکي څخه کار اخستل کيږي په کومه چي زراعتي يا کرنيز نباتات شتون ونه لري. يوه بله گټه يا فايده چي په دي سيستم کي شتون لري دا ده چي دوي په کلني توگه توليديږي او دي ته اړتيا نه لري چي د بلي رمي يا گلي لپاره حيوانات وپيږودل شي. تاوان يا نقصان چي په دي سيستم کي شتون لري دا دی چي په زياتي اندازي سره ځمکي ته اړتيا لري او له بله پلوه د خلکو غوښتنه د خوسکي لپاره په هغه وخت کي چي تاسي يي پلوري کمه ده، له دي کبله زياته گټه يا فايده په لاس نه راوړل کيږي. بله ستونزه يا مشکل د مور له شيدو څخه د بيلدو مسله او همدارنگه د خوسکي د سايز يا اندازي مسله ده. تاسي بايد په دي تجارتي سيستم کي دا په ياد ولرئ چي د زياتي مودي لپاره پيسي په لاس نه راوړي تاسي بايد چي د خوراکي، منرال، د وترنر ډاکټر فيس، او نورو اړتياوو لپاره هره ورځ کافي بوديجه ولري.

(د پاور پوائنټ ۱۹ او ۲۰ شميرې سلايدونه)

B. تغذيه کيدونکي غواوي، هغه توليدونکي دي چي د مارکيت په برخه کي د غوښينو حيواناتو لپاره تغذيه کيږي. په دي سيستم کي ځوان خوسکي او يا هم تغذيه شوي خوسکي پيږودل کيږي او کوښښ کيږي ترڅو چي په ډير کم وخت کي د بيا ځل لپاره عرضه کرل شي ددي سيستم لپاره ډيره لوړه اساسي سرمايه يا پانگه په کاره ده ددي لپاره چي خوراک ته اړتيا شتون لري ترڅو چي د لوړ کيفيت لرونکي وي، د ساتني لپاره کور او نورو اړتياوو او لوازمو ته اړتيا ليدله کيږي د غوا او خوسکي *cow-calf* سيستم ته نسبت په دي سيستم کي توليد کم وي ددي لپاره چي تاسي نه شي کولي چي دا حيوانات په ۴-۶ مياشتو په وخت کي تبديل کړي. له دي سربيره لوړه خوراکه، کور او نوري اړتياوي، د کارگر مزد او موټر ډير لوړ قيمت لري. له دي څخه علاوه ټول مصرفونه او اړتياوي د لاسته راوړني لپاره دا يو ضروري امر دی چي يو ښه مدير په دي سيستم کي شتون ولري. په قيمتونو کي بدلون يو بل خطر دی چي په دي سيستم کي شتون لري.

(د پاور پوائنټ ۲۱ او ۲۲ شميرې سلايدونه)

C. *Purebred breeder's* هغه توليدونکي دي چي د سوچه يا خالص نسل لپاره غواو ساتي او د غوا او خوسکي *cow-calf* سيستم لپاره غوايي او هم سيمين د بديل معشيت په شکل سره

برابري. له دي لاري څخه د گلي لپاره جينيتيکي انکشاف برابري. د توليدونکو لپاره اساسي قيمت د خالص يا سوچه نسل په برخه کې لور دي له دي پلوه هغه حيوانات يا څاروي چې غوره جنيتيکي خواص يا ځانگړيني ولري قيمته وي نسبت هغه حيواناتو يا څارويو ته چې منځني جنيتيکي خواص يا ځانگړيني ولري. همدارنگه د حيواناتو د توليد لپاره کوم چې د لور کيفيت لرونکي وي، هغوي لپاره ډير وخت ته اړتيا ليدل کيږي. ځني وختونه بنايي چې کلونه کلونه وخت په بر کې ونيسي دا ځکه چې د توليد شوي ځوان نسل لاسته راوړني ريکارډ کړل شي. په همدې ترتيب سره يو تحصيل کړل شوي مدير ته اړتيا ده ترڅو چې يو گټور نسل توليد کړي او سوچه يا خالص نسل منځته راشي.

په ټولگي کې **TM: 1-3** د يوي قاعدې په توگه تر بحث لاندې ونيسئ او د هر ټايپ يا نسل د گټو او تاوانونو په برخه کې خبرې اترې وکړئ

څلورمه موخه يا هدف: د غوښني لپاره د بازار يا مارکيټ ټاکنه

وراندیز شوي ستونزه يا مشکل: مونږ د غوښينو غواوو د غوښني لپاره کوم مارکيټ يا بازار انتخاب کړي دي.

(د پاور پوائنټ ۲۳ او ۲۴ شميرې سلايدونه)

V. د ټايپ(نسل) د سيستم او موقعيت په اساس تاسي، بنايي چې د مارکيټ له سيستم سره ډيره اشنايي ولري، او بنايي چې تاسي له هغې شي سره چې د هغې توانمندي لري، محدود وي. کومه ستونزمنه يا مشکله موضوع نه ده تاسي په څه ډول سره دا تصميم نسي چې خپل توليد وپلورئ، تاسي بايد چې د تل لپاره د تسليم کولو قوانين او د مارکيټ د نرخ اړتياوي بررسي کړي. **Supply** د توليد ټوله اندازه يا مقدار دی چې په هر معين وخت کې په لاس کې وي. **Demand** هغه مقدار يا اندازه ده چې په معين وخت کې يا ورکړل شوي وخت کې د معين قيمت لپاره به وپيږودل شي. د موسمي قيمت نموني شتون لري چې تاسي دا توانايي لري ترڅو يې بررسي کړي چې حيوانات يا څاروي کوم چې ستاسي دي د مارکيټ لپاره په کوم وخت کې مناسب دي ترڅو چې لازمه فايده يا گټه په لاس راوړل شي. تر دي مهاله په دي ځاي کې د غواو د غوښني لپاره لاري د مارکيټ له پلوه شتون لري، تاسي دي ته اړتيا لري ترڅو د مارکيټ د قيمتونو په اساس ټاکنه وکړئ چې کومه نوعه يا ډول ستاسي لپاره غوره او بهتر دی، د مارکيټ مناسب وخت، او د مارکيټ مناسب نرخ.

(د پاور پوائنټ ۲۵ شميره سلايد)

A. ستاسو د غوښينو غواو لپاره مارکيټنگ يا بازار موندني لپاره يوه غوره لاره عبارت ده له د سوچه يا خالص نسل له پلورلو څخه. د حيواناتو يا څارويو د خالص يا سوچه نسل پلورل دي ته ميلان لري ترڅو چې په خصوصي يا ځانگړي شکل سره په محلي يا ځايي مارکيټونو کې وپلورل شي. په ځني وختونو کې هغه کسان چې نسل اخستنه کوي، حيوانات يا څاروي د عامي لاري څخه پلوري. که چيرې تاسي غواړي چې حيوانات يا څاروي په دي لاري سره وپلوري، نو تاسي به دي ته اړتيا ولري ترڅو د هغې د قيمت په برخه کې ښه فکر وکړئ او د هغه شخص په برخه کې چې مزد اخلي کوم چې شیان پلوري هم فکر وکړئ.

B. محلي يا ځايي بازارونه له دي پلوه مشهور دي چې د پيږودونکو لپاره اسانه دي. زياتره واره يا کوچني توليدونکي دا مارکيټونه يا بازارونه انتخابوي له دي کبله چې نرخ د خرصلاو يې

دقيق نه وي يعني د بدلیدني وړ وي په محلي يا حایي مارکیتونو کي، تغذیه شوي غواوي او هغه غواگاني چي د حلالي يا قصابی لپاره دي د هغو کسانو لاسونو ته لویږي چي د هغي د اخستلو خواهش لري.

(د پاور پوائنټ ۲۶ شمیره سلايد)

C. د غواگانو د پلورلو لپاره بله لاره هم شتون لري چي دوي په مستقیمه توگه پلورل کيږي. زیاتره تولیدونکي له مستقیم پلور څخه کار اخلي ترڅو چي کمیشن کار ته د پیسو اخستلو څخه مخنیوي وشي.

د زده کونکو سره د مارکیتنگ يا بازار موندني د سیستم په برخه کي د غوښينو غواو لپاره کوم چي ستاسي په محل يا حای کي شتون لري، بحث وکړئ. زده کونکي کولي شي چي له **WS: 1-1** څخه د محلي يا حای غوښينو غواگانو د قیمت د تعقیب لپاره کار اخلي.

بیا کتنه/ لنډيز: لنډيز باید په هغو موخو يا هدفونو باندي متمرکز وي کوم زده کونکو د درس يا لوست په جریان کي يادي کړي دي (د پاورپوائنټ ۲۷ شمیره سلايد). له زده کونکو څخه غوښتنه وکړئ چي هغه شیان تشریح کړي کوم چي له موخو يا هدفونو سره تړاو ولري.

تطبيق: تطبيق کيدلي شي چي د زده کونکو د کاري ورقو په کاپي گانو باندي شامل وي.
WS: 1-1 د غوښني قیمتونه په مارکیت يا بازار کي

ارزیابی: ارزیابی باید د زده کونکو په لاسته راوړنو باندي متمرکز وي کومه چي له درسي موخو څخه وي. په دي برخه کي مختلف تخنیکونه د استعمال وړ دي، د بیلگي په توگه د زده کونکو اجرا کوني په غوښتنيزو فعالیتونو باندي. په لیکلي بڼه امتحان يا ازموینه ددي درسي مواد شامله دي.

ساده امتحان يا ازمويني ته خواب

مطابقت يا اړيکه ورکول

1. E
2. F
3. D
4. B
5. A
6. H
7. G
8. C

خانه خالی يا تش خایونه ډک کړئ

1. (د جسد د پلورني وړ حصه يا برخه)
2. تقاضا (غوبننه)
3. دوه مقصده نسل
4. (زړه راښکونکي ځانگړتياوي)
5. د محوطي نمري
6. ښکر لرونکي حيوانات يا څاروي

لنډ ځواب:

زده کونکي کولي شي چي لاندي درست خواب امتخاب يا وټاکي.
انگس Angus، شيرولياز Charolais، هيريپورډ Hereford، پولډ هيريپورډ Polled Hereford،
ليموسن Limousin، شارټ هارن Shorthorn، سيمينټال Simmental، برهمان Brahman،
برانگس Brangus او بيف ماسټر Beefmaster

د غوښينو غواود صنعت پيژندگلو

مطابقت يا اړيکه ورکول: اصطلاح گانو د هغوي له درستو ځوابونو سره اړيکه ورکړئ. د اصطلاح مربوطه توري د هغې د تعريف په مخ کې نوشته کړئ.

- a. تغذيه شوي حيوانات (څاروي)   d. د غوا او خوسکي اداره
b. تقاضا يا غوښتنه   e. تغذيه شوي خوسکي
c. سوچه يا خالص نسل   f. ځوان تغذيه شوي

1. ____ يوکال عمر لرونکي حيوانات يا څاروي هرکله چې د مور له شيدو څخه بيليري تر د تغذيه تر وخته پوري کوم چې په محوطه لرونکو باندي پلورل کيږي، په هغه ځاي کې چې دا حيوانات تر د حلالي وخت پوري ساتل کيږي.
2. ____ هغه خوسکي چې د يو او دوه کالو ترمنځ عمر ولري په توليدونکو باندي پلورل کيږي او د حلالي تر وزن پوري تغذيه کيږي او يا هم تر د پاي وخته پوري تغذيه کيږي.
3. ____ د بالغو غواگانو ساتنه او پالنه ترڅو چې خوسکي توليد کړي او په نورو توليدونکو باندي (تجارانو) وپلورل شي
4. ____ هغه اندازه يا مقدار چې په يوه معين وخت او معني نرخ سره کوم چې سپارښتنه يې شوي ده پيرودل کيږي.
5. ____ د غوښينو حيواناتو هغه شمير توليدونکي چې د مارکيټ او حلالي تر وخته پوري حيوانات تغذيه کوي
6. ____ په عضلاتو د زړه رابنکونکي شحمو موجوديت يا شتوالي
7. ____ د يوه حيوان شکل، فورم، قيافه او يا هم ټايپ
8. ____ هغه توليدونکي چې گله يا رمه د خالص يا سوچه نسل په موخه ساتي، دوي ځايو ناستي غوايان او يا هم سيمين د غوا او خوسکي cow-calf سيستم لپاره وړاند کوي.

خانه خالی يا تش ځايونه دک کړئ: له کلمو يا کلمي څخه په استفادي سره لاندي بياني تکميل يا بشپړي کړئ.

1. د ليمو بين په نسل کي _____ او يا هم د جسد د خړصلاو وړ حصه يا برخه ډيره لوړه ده.
2. د توليد ټول مقدار يا اندازه ده چي په هريو معين او معلوم وخت کي په لاس کي وي او _____ هغه مقدار يا اندازه ده چي په معين او ورکړي شوي وخت کي د معين يا ټاکلي قيمت د پيروندي لپاره وي.
3. شاربټ هارن _____ په دي معني سره چي دا نسل د غواگانو د شيدو د توليد لپاره او د غوښي د توليد لپاره په عنعنوي توگه استعمال شوي دي _____ دی چي په مارکيټ يا بازار کي ورته تقاضا يا غوښتنه شتون ولري
5. يوه قاعدوي اندازه ده چي په ۲۰۵ ورځو کي په عملي توگه يو حيوان ارزيابي کيږي.
6. هغه حيوانات يا څاروي تشریح کوي چي په طبيعي توگه کوم بنکر ونه لري.

لنډ ځواب: د معلوماتو په وړاندي کولو سره لاندې سولونو ته ځوابونه وړاندې کړئ.
د غوښينو غواو څخه پنځه عامي نوعي يا ډولونه کوم دي؟

د غوښينو غواگانو پنځه نسلي نوعي

- Angus انگس
- Charolais شياروليز
- Hereford هيريپورد
- Polled Hereford پولد هيريپورد
- Limousin ليموسين
- Shorthorn شارت هارن
- Simmental سيمينتال
- Brahman برهمان
- Brangus برانگس
- Beefmaster بيف ماستر

د گلي يا رمي د بهبود لپاره د حيواناتو ټاکنه

- زړه راښکونکي ځانگړتياوي هغه دي چي په مارکيټ يا بازار کي ورته تقاضا يا غوښتنه موجوده وي. اکثریت د حیواناتو انتخاب یا ټاکنه د conformation په اجرا کولو او د ریکارډ performance په اخستلو سره کیدلي شي.
- **Conformation** په حیواناتو یا څارویو کي شکل، فورم او ټایپ تشریح او روښانه کوي.
- **Performance** د حیوان د بیا ځل لپاره تولید، د مور له شیدو څخه بیلیل، او وزن اخستل او د حیواناتو قوي والي تشریح کوي.
- **Frame score** دا یوه قاعدوي اندازه ده چي په ۲۰۵ ورځو په او ږدو کي په عملي توگه یو حیوان ارزیابي کیري
- هر کله چي مونږ حیوانات انتخابوو، مونږ مجبور وي ترڅو چي دا درک کړو چي هیڅ یو نسل د نورو څخه غوره او بهتره نه دي. تاسي دي ته اړتیا لری چي تصمیم ونیسئ چي کوم له اولویتونو څخه ستاسي لپاره مهم دي ترڅو چي د سرماي یا پانگي په اساس یو نسل انتخاب کړی.
- حیوانات را انتخاب کنید که خواص تولیدی خوب داشته باشد. این امر باعث اطمینان میگردد که حیوانات از امراض و مشکلات جنتیکی عاری هستند.

د غوښني توليدي سيستمونه

Cow-calf غوا او خوسکي

• فوايد(گټي)

- له څر ځاي څخه استفاده کوي
- مزدور کار ته په کمه اندازي سره اړتيا لري
- کمي پانگوني ته اړتيا لري.
- د اسانتياوو او سامانونو لپاره کمي ضرورت لري
- په آساني سره د گلي يا رمي شمير زياتيدلي شي

• نواقص(نيمگړتياوي)

- ډيري ځمکي ته اړتيا لري.
- په کم يا لږ وخت کي يي پيسي په لاس نه راځي.
- د خوراکي، منرال، وترنر ډاکټر فيس، او نورو ورځنيو ضرورياتو لپاره کافي بوديجي ته اړتيا ليدل کيږي.
- قيمت بنايي چي په هغه وخت کي چي تاسي خوسکي پلورئ کم وي

'Cattle feeders' د حيواناتو تغذيه کول

• فوايد(گټي)

- د توليد لپاره وخت يوازي له ۴-۶ مياشتو پوري وي
- پيسي د بيا ځل لپاره په آساني سره په لاس راځي.

• نواقص(نيمگړتياوي)

- اساسي سرمايه يا پانگه يي لوړه ده
- لوړه يا پورته خوراکه
- د ساتني لپاره کور او سامانونه
- زيات کارگر او موټر ته اړتيا يا ضرورت لري.
- مارکيټونه يا بازارونه بدلیدونکي وي.

Purebred breeders خالص يا سوچه نسلونه

• گټي

- گلو يا رمو ته جنټيکي انکشافات يا بهبود ورکوي
- د حيواناتو د پلورلو لپاره لوړ قيمتونه ورکوي
- نواقص(نيمگړتياوي)
- د حيواناتو لپاره کوم چي غوره جنټيک ولري نو د هغوي اساسي قيمت لوړ وي.

- د وخت ضایع کیدل
- د ریکارډ ساتل

